



**Vakok Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvodája,  
Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Fejlesztő  
Nevelés-Oktatást Végző Iskolája, Kollégiuma és Gyermekotthona**

Helyi tanterv

**HON- ÉS NÉPISMERET**

*/7. évfolyam/*

Értelmileg akadályozott látássérült tanulók számára

Átdolgozta: Asbolt Bernadett

A tantárgy oktatása során fontos szerepet kap a szűkebb és tágabb szülőföld értékeinek, hagyományainak tanári támogatással történő felfedezése, a megismert néphagyományok feldolgozása, megjelenítése. Az idősebb korosztály ismereteinek befogadása erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet, formálja a nemzethez, a családhoz, valamint a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás tudatát.

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a sajátos nevelési igény gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére.

A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembevételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű óravezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit.

A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének a fejlesztése.

#### Óraszámok:

| Műveltségi terület                   | Tantárgy                  | 1. évf. | 2. évf. | 3. évf. | 4. évf. | 5. évf. | 6. évf. | 7. évf.  | 8. évf. |
|--------------------------------------|---------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|----------|---------|
| Történelem és állampolgári ismeretek | Állampolgári ismeretek    | -       | -       | -       | -       | 1       | 1       | 1        | 1       |
|                                      | <b>Hon- és népismeret</b> | -       | -       | -       | -       | -       | -       | <b>1</b> | -       |
|                                      | Etika                     | -       | -       | -       | -       | -       | -       | -        | 1       |

#### Témakörök:

| Témakör / óraszám       | 7. évf. |
|-------------------------|---------|
| 1. Az én világom        | 12      |
| 2. Találkozás a múlttal | 24      |

## 7. évfolyam

| Témakör  | 1. Az én világom  | Javasolt<br>óraszám:<br>12 óra |
|--|---|--------------------------------|
| <b>A témakör<br/>nevelési-fejlesztési<br/>céljai</b>   | Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben.<br>Kooperatív technikák alkalmazása.   |                                |
| Fejlesztési ismeretek  | Fejlesztési tevékenységek   |                                |
| <p><b>1.1. Családunk története</b></p> <p>A családi közösség, helyem a családban.<br/>                     Élettörténetem: Ki vagyok én?</p> | <p>Információgyűjtés a családról.<br/>                     Beszélgetés családi tárgyokról, eseményekről.</p> <p>Saját adatok ismerete, felsorolása.<br/>                     Családtagok megnevezése.<br/>                     Család és a rokonok. Családi kötelek, rokon szálak felismerése, megnevezése.<br/>                     Kiscsalád, nagycsalád.</p> <p>A család tagjainak elhelyezése korok szerint.<br/>                     Családi munkamegosztás otthon.</p> <p>Élettörténetem: Ki vagyok én?<br/>                     Bemutatkozás, személyes adatok ismerete, jellemző saját tulajdonságok.</p> <p>Fiúnap - Lánynap: Női és férfi szerepek; egymáshoz való viszonyulás. Elnevezések változása az életkor előrehaladtával, illetve családi állapot szerint: rokon relációk.</p> <p>Anyák napja: Családi kapcsolatok: anya, apa, nagyszülők. Anyák napi szokások.<br/>                     Anyai feladatok a különböző életkorú gyerekeknél. Családi ünnep.</p> |                                |
| <p><b>1.2. Az én városom, falum</b></p> <p>Nevezetességei<br/>                     Hagyományai</p>   | <p>Tárgyak, élmények, különlegességek, történelmi események gyűjtése az adott településről.<br/>                     Érdekességek, történetek gyűjtése az adott településsel kapcsolatban.</p> <p>Az én iskolám– nevezetességek- iskolánk múltja. Információgyűjtés.</p>  |                                |

|                 |  |
|-----------------|--|
| <b>Fogalmak</b> | család, unokatestvér, nagyszülő, családi ünnep, település, város, falu |
|-----------------|--|

|  |  |                                     |
|--|--|-------------------------------------|
| <b>Témakör</b>   | <b>2. Találkozás a múlttal</b>   | <b>Javasolt óraszám:<br/>24 óra</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                           | Az időben való tájékozódási képesség fejlesztése.<br>Kooperatív technikák alkalmazása.   |                                     |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>   | <b>Fejlesztési tevékenységek</b>   |                                     |
| <p><b>2.1. Élet régen és ma</b></p> <p>Házak, ruhák, ételek, munka</p> | <p>Tárgyak gyűjtése a nagyszülőkről, beszélgetés a régmúlt idők mindennapjairól. Családi történetek gyűjtése.</p> <p>Használati tárgyak gyűjtése, bemutatása, azokról való beszélgetés.</p> <p>Fehér bot napja:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vakság, vakok, fogyatékoság</li> <li>- fogyatékoság fogalma</li> <li>- fogyatékoság típusai</li> <li>- „híres” fogyatékos személyek és munkájuk</li> </ul> <p>Hasonlóságok és különbségek gyűjtése a modern idők mindennapjainak tükrében. Az iskola régen.</p> <p>Munkamegosztás korok szerint régen és ma.</p> <p>Munkamegosztás nemek, szerint régen és ma.</p> <p>Lehetőség szerint látogatás tájházban.</p> <p>Régi receptek gyűjtése.</p> <p>A gazdag és szegény ember mindennapjainak összehasonlítása, párhuzam fölállítása napjainkhoz kötöten.</p> <p>Élet a faluban: közösségi munkák.</p> |                                     |

## **2.2. Hagyományos és népi (vallási)**

### **ünnepeink**

Népszokások

Húsvéti ünnepkör.

Karácsonyi ünnepkör.

Advent szimbólumai.

Tél kezdete, téli ünnepek.

A Mikulás szokásai.

Hagyományok, szokások karácsonykor.

Betlehemezés.

Újévi szokások - Szilveszterhez és újévhez kapcsolódó hagyományok.

Farsang és busójárás.

Húsvét története. Néphagyomány, hagyományörzés. Húsvéti szokások: vallási- és népszokások.

Pünkösdhöz kapcsolódó népszokások.

Az ünnepekhez kapcsolódó legfontosabb információk összegyűjtése, azokról való beszélgetés.

A néphagyományok lehetőség szerinti föllevenítése a szűkebb (esetlegesen tágabb) közösségben.

Egyszerűbb hagyományörző játékokkal való megismerkedés.

## **2.3. Nemzeti ünnepek**

Hazánk, Magyarország – magyarok vagyunk.

Nemzeti jelképeink (zászló, címer, Himnusz, Szózat).

Nemzeti ünnepek, az ünnepek rövid összefoglalása.

Dallamfelismerés, zászlók közül a magyar zászló színeinek ismerete, tapintható címer megfigyelése.

Kölcsey Ferenc: Himnusz

Vörösmarty Mihály: Szózat

Beszélgetés a múlt eseményeiről.

Tárgyak készítése az ünnepre.

Ha lehetséges, az ünnephez kapcsolódó helyszínek felkeresése (Nemzeti Múzeum, csaták helyszínei, híres szereplőkhöz kapcsolódó épületek, helyszínek stb.).

Műsor összeállítása az ünneppel kapcsolatban: versek, dalok.

Október 23., március 15., május 1., augusztus 20.

#### 2.4. Főbb magyar történelmi események

Honfoglalás (Árpád, hét vezér).  
Államalapítás, István király, Mátyás király.  
Települése történetéhez köthető esemény, uralkodó, híres ember.  
A XX. főbb eseményei.

Honfoglalás és megtelepedés.

Irodalmi művek, filmek kapcsolódó részletei, képzőművészeti alkotások (Rege a csodaszarvaról, Emese álma, Vérszerződés, A hét törzs, Árpád, a honalapító, Hét vezér) alapján.

István király jelentősége:

- Szent István király,
- Államalapítás,
- augusztus 20.,
- A Szent Korona,

A leghíresebb magyar királyok, királynők, csaták, háborúk, hősök.

Kapcsolat (helyi vagy) a városi nevezetességekkel, várrom, emlékpark.

Árpád-házi Szentek - Árpád-házi királyok-Nádor terem.

Regék Mátyás királyról.

Híres, hírhedt események a XX. században.

Híres emberek:

- Petőfi Sándor
- „A legnagyobb magyar” – gróf Széchenyi István,
- báró Wesselényi Miklós,
- Kölcsey Ferenc,
- Deák Ferenc,
- Kossuth Lajos – intézményünk múzeuma,
- József nádor
- gróf Batthyány Lajos

Nemzeti Összetartozás napja:

- Nemzet, nemzetiség fogalma,
- Határon túl élő magyarok,
- Magyarországon élő más nemzetek.

#### Fogalmak

nagyszülő, falu, város, háztartás, húsvét, karácsony, néphagyomány, hagyományörzés, közösség, ünnep, uralkodó, történelem

|  |   |
|--|---|
| <p><b>Összegzett<br/>tanulási<br/>eredmények az<br/>évfolyam végén</b></p> | <p>A tanuló nagyszülei és szülei életéről tájékozódik; képet alkot gyermek- és felnőttkorokról.</p> <p>Megbecsüli az idősebb családtagok tudását.</p> <p>Ismeri a főbb ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat.</p> <p>Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, népi játékaikról.</p> <p>Ismeri a nemzeti ünnepeket.</p> <p>Tudomása van a főbb magyar történelmi eseményekről.</p> |
|--|---|